យសោធរ YOSOTHOR
FOR KHMER CULTURE

បាឋកថា / TALK

សាសនានៅទ្វារវតី និងនៅចេនឡា (ស.វ.ទី៧-៨)

Les religions de Dvāravatī et du Zhenla (VIIe -VIIIe siècles)

ជាភាសាបារាំងដោយ Nicolas Revire (សាកលវិទ្យាល័យធម្មសាស្ត្រ, បាងកក) និងប្រែជាភាសាខ្មែរ

in French by Nicolas Revire (Thammasat University, Bangkok) with Khmer translation (and English subtitle on slide)

ថ្ងៃសុក្រ ទី២៩ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០១៧ ម៉ោង៥:៣០ល្ងាច

នៅសាលសម្តែងក្នុងមហាវិទ្យាល័យបុរាណវិទ្យា នៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទវិចិត្រសិល្បៈ

Friday, September 29, 2017, 5:30pm at RUFA (behind the National Museum)

សូមអញ្ជើញចូលរួមស្តាប់ដោយមេត្រី

វិភាគទានពី with contribution from

- o សប្បុរសជន
- o សមាជិកយសោធរ
- o មិត្តយសោធរ

FRIENDS of KHMER CULTURE — Heritage Watch — Hanuman

- o Individuals
- o Members of Yosothor
- o Friends of Yosothor

Yosothor@gmail.com www.yosothor.org

សាសនានៅទ្វារវតី និងនៅចេនឡា (ស.វ.ទី៧-៨)

ដោយ Nicolas Revire

(សាកលវិទ្យាល័យធម្មសាស្ត្រ, បាងកក)

បាឋកថានេះផ្តោតទៅលើរដ្ឋទ្វារវតី (ផ្នែកមួយនៃថៃឡង់ដ៍បច្ចុប្បន្ន) និងចេនឡាដែលជារដ្ឋធំមួយនៃកម្ពុជា រវាងស.វ.ទី៧-៨។ ជាទូទៅអ្នកស្រាវជ្រាវតែងអះអាងថា ទ្វារវតីកាន់ព្រះពុទ្ធសាសនា រីឯចេឡាវិញកាន់សាសនាព្រាហ្មណ៍ ដោយសារនៅទ្វារវតី បុរាណដ្ឋាននិងបុរាណវត្ថុដែលមានជាហូរហែនៅផ្នែកកណ្តាលនៃជ្រលងទន្លេ Chao Phraya មានលក្ខណៈជាពុទ្ធសាសនា ថ្វីដ្បិតតែក្នុងប៉ុន្មានទសវត្សក្រោយមកនេះ គេប្រទះឃើញអ្វីៗផ្សេងទៀតដែលបង្ហាញថា មានប្រវត្តិព្រហ្មញ្ញសាសនាជាមួយគ្នាដែរ។ មួយវិញទៀតគេតែងយល់ថាព្រហ្មញ្ញសាសនាវាតទីនៅជាយខាងកើតនៃទឹកដីទ្វារវតី ដែលជាវិស័យមួយជាប់នឹងទឹកដីចេនឡា ដ្បិតគេប្រទះឃើញប្រតិមាព្រះនារាយណ៍ ព្រះឥសូរ ព្រមទាំងព្រះហរិហរជាដើម។

ក្នុងបាឋកថានេះ ខ្ញុំជំទាស់នឹងការវែកញែកដាច់គ្នាស្រឡះនេះ ទាំងក្នុងវិស័យសាសនា ទាំងក្នុងវិស័យទឹកដី។ ដោយពិនិត្យសាជាថ្មីទៅលើបុរាណវត្ថុ ព្រមទាំងសិលាចារឹកនានាទៅយើងឃើញថា ការបែងចែកឲ្យដាច់គ្នារវាងព្រះពុទ្ធសាសនានិងព្រហ្មញ្ញសាសនានោះពុំសមរម្យឡើយ។ ខ្ញុំនឹងសង្កត់ធ្ងន់ទៅលើទស្សនៈជាមូលដ្ឋានរួមនៃសាសនាដែលមានប្រភពមកពីឥណ្ឌានៅសម័យនោះ ដែលតែងយកគំនិត «បុណ្យ» ធ្វើជាគោល។

Les religions de Dvāravatī et du Zhenla (VIIe -VIIIe siècles)

Nicolas Revire

(Thammasat University, Bangkok)

Le cadre de cette communication porte sur l'ancien domaine de Dvāravatī, en Thaïlande, et le Zhenla, grande entité historique du Cambodge voisin, au cours de la deuxième moitié du premier millénaire (env. VIIe -VIIIe siècles).

L'idée selon laquelle Dvāravatī était principalement bouddhique et le Zhenla brahmanique est longtemps restée incontestée par les chercheurs au cours du vingtième siècle. En effet, le dit royaume de Dvāravatī fut dès sa découverte presque essentiellement associé à des vestiges et monuments bouddhiques anciens occupant surtout la vallée centrale du Chao Phraya. Aussi, Dvāravatī a-t-il longtemps été présenté comme un domaine bouddhique, alors même qu'un certain nombre de découvertes plus ou moins récentes plaide davantage pour la coexistence de cultes brahmaniques. Par ailleurs, le brahmanisme a souvent été perçu comme occupant principalement les marges orientales de ce territoire, plus proche du Zhenla, où les adeptes de Viṣṇu et Śiva, ainsi que Harihara – une combinaison des deux dieux – étaient vraisemblablement nombreux.

Dans cette communication, nous contestons foncièrement cette dichotomie à la fois religieuse et territoriale. Un nouvel examen de la culture matérielle et des inscriptions de ces deux régions avoisinantes nous oblige à nous interroger sérieusement sur cette compartimentation « factice » de supposées doctrines bouddhiques et brahmaniques. En définitive, nous mettrons davantage l'accent sur la nature universelle des pratiques religieuses d'origines indiennes à cette époque reculée, lesquelles se basent avant tout sur l'idéologie du mérite.

The Religions of Dvāravatī and Zhenla in the 7th-8th Centuries

Nicolas Revire

(Thammasat University, Bangkok)

The paradigm that Dvāravatī in pre-modern Thailand was predominantly "Buddhist" and the entity known as Zhenla in 7th–8th-centuries Cambodia "Brahmanical" has long remained uncontested. In the past, the "Dvāravatī realm" has largely been described and associated with settlements in today's western-central Thailand where "Buddhism" was significantly and increasingly practised during the second half of the first-millennium CE. Based on this literature, Dvāravatī has long been assumed by scholars as almost exclusively a Buddhist domain although there has been a hesitant shift in recent years to argue for Brahmanism alongside Buddhism. In contrast, "Brahmanism" has often been perceived to operate primarily in the eastern margins of this territory, closer to Khmer counterparts in Zhenla where there were presumably followers of Śiva and Viṣṇu as well as Harihara, a combination of both gods. In this lecture, however, I challenge this basic religious dichotomy. My reassessment of the material culture and inscriptions from these two neighbouring regions temper and question the compartmentalization of such doctrinal categories as either "Buddhist" or "Brahmanical" and instead emphasize on the complex nature of the religion of that age through the lens of the ideology of merit.